

Toekomstgerichte aanpak kunst & cultuur in de gemeente Coevorden: de uitgangspunten

Inleiding

De gemeente Coevorden heeft de ambitie om Coevorden leefbaarder en aantrekkelijker te maken om te wonen, werken en verblijven. Zij sluit daarbij zoveel mogelijk aan bij de energie in de samenleving, en faciliteert en ondersteunt waar nodig en mogelijk.

Een bloeiend cultureel leven is een belangrijke pijler onder een leefbaar en aantrekkelijk woon-, werk- en verblijfsklimaat. De afgelopen jaren hebben binnen kunst en cultuur voornamelijk in het teken gestaan van versoering en een overheid die een terugtrekkende beweging heeft gemaakt. De aandacht en ondersteuning van kunst en cultuur in de gemeente Coevorden moesten noodgedwongen beperkt worden tot het hoogst noodzakelijke. Het is bewonderenswaardig om te zien dat ondanks deze versoering het culturele leven in de gemeente Coevorden niet tot stilstand is gekomen. Het culturele leven is doorgegaan dankzij de vindingrijkheid en creativiteit van culturele organisaties en inwoners.

Nu deze tijd achter ons ligt, kijken we vooruit en denken na over een nieuw en vernieuwend perspectief voor de toekomst samen met de organisaties die actief zijn binnen kunst en cultuur. We zetten een streep onder de periode die achter ons ligt.

'Verbonden in Verhalen' Coevorden Culturele gemeente 2021-2022

De gemeente Coevorden is in de periode 2021-2022 culturele gemeente van Drenthe. In januari 2020 is daarvoor het programmaplan 'Verbonden in Verhalen' vastgesteld. Het zijn van culturele gemeente biedt alle mogelijkheden om in het culturele jaar naast allerlei mooie projecten en activiteiten een fundament voor de toekomst te leggen. Natuurlijk vieren we, vertellen we de verhalen van en in onze gemeente en regio en doen we dat met iedereen die dat samen met anderen en ons wil doen. Alles wat in het culturele jaar wordt gedaan staat echter ook in het teken van dat fundament, van het versterken van kunst en cultuur in de gemeente Coevorden. Kunst en cultuur verdient dat uit zichzelf, maar ook omdat een bloeiend cultureel leven –in welke uiting dan ook- wezenlijk is voor de leefbaarheid en vitaliteit van onze gemeenschap.

Hoe willen we dat doen?

In gelijke tred met de voorbereiding op culturele gemeente werken we toe naar nieuw cultuurbeleid dat gericht is op de toekomst. In 2022 nemen we daarover besluiten en dragen het stokje over aan een volgende collegeperiode. De manier waarop de voorbereiding op het culturele jaar is opgepakt, helpt om op zoek te gaan naar waar we voor dit onderwerp bij kunnen aansluiten. In de periode januari tot en met juli 2019 heeft een heroriëntatie op kunst en cultuur plaatsgevonden: een onderzoek naar waar we vandaan komen, hoe kunst en cultuur er op dit moment voor staat en wat belangrijke ingrediënten kunnen zijn voor nieuw beleid. Dit onderzoek en de eerste stappen in het zijn van culturele gemeente leveren een aantal uitgangspunten op.

Deze uitgangspunten gebruiken we voor het maken van nieuw beleid en de gesprekken die we daarover gaan hebben met organisaties en andere betrokkenen. Deze uitgangspunten geven de richting in de komende tijd om van A naar B via B te komen. Zij helpen ons bovendien om een goede afweging te kunnen maken over de eventuele (financiële) ondersteuning van initiatieven die in de tussentijd voorbij komen en die aanhaken bij deze uitgangspunten.

Uitgangspunten

Basis op orde

Op de terreinen waar als gevolg van de periode van bezuinigen en verminderde aandacht de basis niet op orde is, herstellen we de 'schade'. Dit wordt onder andere zichtbaar in herstel van het netwerk, van relaties en het zijn van partner en in het letterlijk herstellen van kunst in de openbare ruimte. Het betekent niet in de eerste plaats dat beëindigde subsidierelaties worden hersteld, maar waar dat aantoonbaar de basis heeft aangetast kijken we daar wel serieus naar. We brengen opnieuw in beeld wat de vitale bouwstenen zijn voor een bloeiend cultureel leven, ook waar dat nog ontbreekt en waar de gaten gevallen zijn.

Integraal

Kunst en cultuur heeft artistieke waarde in zichzelf, maar heeft daarnaast betekenis op andere vlakken. Te denken valt aan jeugd en aan talentontwikkeling, economische spin off, het beleefbaar maken van (cultuur)historie, aan het voortbestaan van voorzieningen, het vitaal houden van het verenigingsleven in een regio die vergrijsd en waar jongeren wegtrekken. Maar ook aan taalontwikkeling, het vergroten van eigenwaarde en zelfredzaamheid van mensen, het tegengaan van eenzaamheid en het vitaal houden van het menselijk brein. Het is die wisselwerking waar we naar op zoek willen, die kunst en cultuur in de toekomst weerbaarder kan maken en minder conjunctuurgevoelig. Onze rol is gericht op de toegevoegde waarde, die op vele manieren tot uitdrukking kan komen.

Gericht op de toekomst

Toekomstgericht betekent voor ons dat we ons in het nieuwe beleid zullen richten op jeugd, jongeren en andere bevolkingsgroepen, op het aanspreken en zichtbaar krijgen van verschillende vormen van cultuurbeleving en -uiting.

Vernieuwend

We zetten een streep onder de periode die achter ons ligt, de periode van versobering, maar ook onder de periode daarvoor. Om vrij naar de toekomst te kunnen kijken en naar wat nodig is voor die toekomst. De toekomst vraagt om vernieuwing: van de rol van de overheid, van de manier waarop we naar kunst en cultuur kijken, van de infrastructuur, van de rol van de culturele organisaties zelf.

Toegankelijk (inclusief) & bereikbaar

Kunst en cultuur en daaraan uiting geven is ten diepste de behoefte van de mens om te willen spelen en plezier te maken, alleen en samen met anderen. Dit is niet voorbehouden aan een bepaald deel van de samenleving die toevallig de mogelijkheden heeft om daar uiting aan te geven, die behoefte is verbonden aan onze menselijkheid. De een heeft of voelt echter meer dan de ander ruimte om te spelen. Culturele achtergrond, sociaaleconomische status, herkomst zijn factoren die daarin een rol kunnen spelen. Toegankelijkheid is daarom een belangrijk uitgangspunt: de mogelijkheid om mee te doen en op eigen wijze cultuur geluid, kleur, vorm en inhoud te geven. Dat verrijkt ons als gemeente die divers van aard en achtergrond is. Toegankelijkheid veronderstelt dat kunst en cultuur in principe bereikbaar is voor iedereen. Niet iedereen heeft het talent of de mogelijkheid om professioneel aan de slag te gaan. De amateurkunst is op peil.

Lokaal & regionaal: samenwerking met de 'buren'

Kunst en cultuur wordt niet begrensd, zeker niet door geografische grenzen als stad en dorp, gemeente, provincie en landsgrenzen. Onze houding is in veel opzichten grensontkennend. Op vele domeinen is het al vanzelfsprekend dat we niet binnen onze eigen grenzen kijken, maar verbinding hebben met de 'buren' en een relatie opbouwen, omdat we elkaar versterken en afhankelijk van elkaar zijn. Daar waar dit binnen kunst en cultuur nog niet gebeurt, zoeken we actief onze 'buren' op. Letterlijk met onze buurgemeenten, met de provincie, met onze burens aan de andere kant van de grens. Figuurlijk door nieuwe vormen van samenwerking met en binnen de sector op te zoeken en te stimuleren, met het bedrijfsleven en andere partijen. Bijvoorbeeld de samenwerking tussen muziekonderwijs en kinderopvang. We doen dit om gemeenschappelijke vraagstukken op te lossen, elkaar te helpen en verrijken en banden te versterken.

Activiteiten & projecten

De kijk op een bloeiend verenigingsleven is aan het veranderen. Was het eerder nog vanzelfsprekend dat je je verbond aan een vereniging of instelling, tegenwoordig zijn steeds minder mensen bereid om die stap te nemen. De manier waarop we ons deel van de gemeenschap voelen is veranderd en blijft veranderen. Sociale verbanden zijn losser geworden; we gaan meer uit van onszelf en wat we leuk, interessant of goed voor onszelf vinden, dan hoe het hoort en wat er van ons wordt verwacht. Deze ontwikkeling is ook terug te zien binnen kunst en cultuur en wordt zichtbaar in een verschuiving naar activiteiten en projecten. Mensen zijn over het algemeen wel bereid om zich te verbinden aan een project met een kop en een staart. De energie en het enthousiasme die dat losmaakt, zijn de drijfveren voor een eventuele volgende keer. Als het maar interessant en uitdagend genoeg is. Beleid op kunst en cultuur gaat mee in die beweging. Onze focus komt daarom veel meer te liggen op het ondersteunen van activiteiten en projecten in plaats van organisaties/instellingen. Dat kunnen kleine incidentele activiteiten zijn met lokale uitstraling waarvoor veel draagvlak is, maar ook groter projecten met regionale uitstraling en een meerjarig karakter.

Op die manier geven we impulsen aan wat de kunst en cultuursector doet, aan samenwerking, creativiteit, aan waar mensen zich aan willen verbinden.